

Bolagsstyrningsrapport

Systembolaget AB ägs till 100 procent av svenska staten. Ägandet förvaltas av regeringen genom Socialdepartementet. Ansvar för Systembolagets ledning och kontroll fördelas mellan ägaren, styrelsen och den verkställande direktören.

Ägaren

Ägarens krav på Systembolaget preciseras i avtalet mellan Systembolaget och staten, i ägaranvisningen samt i statens ägarpolicy och riktlinjer för företag med statligt ägande. Avtalet och ägaranvisningen anger grunden för Systembolagets verksamhet när det gäller det sociala uppdraget, kravet på ekonomisk effektivitet och kraven på verksamheten i övrigt, och där framgår att Systembolaget inte drivs av försäljningsmål eller vinstmaximering. Genom bolagsordningen bestämmer ägaren Systembolagets verksamhetsföremål. Ägarens förväntningar på Systembolaget, som ett av de statligt ägda bolagen, fastslås genom ägarpolicy. Genom ägaranvisningen ger ägaren instruktioner till Systembolagets styrelse. Ägaren har beslutat om tre uppdragsmål för Systembolaget vilka anges i ägaranvisningen. I ägaranvisningen anges även de ekonomiska målen. Uppdragsmålen är primära och de ekonomiska målen är sekundära till uppdragsmålen.

Uppdragsmålen måluppfyllelse mäts utifrån Nöjd kundindex, Alkoholindex, Alkoholkonsumtionen i Sverige och Systembolagets konsumtionsandel. De ekonomiska målen utgörs av krav på soliditet, avkastning och utdelning och ett kostnadseffektivitetsmått.

Riksdagen beslutade i maj 2019 att Systembolagets försöksverksamhet med hemleveranser ska införas som en permanent tjänst och vara en del av Systembolagets ordinarie verksamhet. Samtidigt beslutade riksdagen även om en ändring i alkohollagen som innebär att alkoholdrycksliknande preparat ska omfattas av Systembolagets detaljhandelsmonopol. Denna typ av alkoholprodukter, som är möjliga att använda i berusningssyfte, har tidigare kunnat säljas till konsument utan kontroll av ålder, berusning och risk för langning, men omfattas således numera av Systembolagets ensamrätt. Med anledning av dessa riksdagsbeslut uppdaterades avtalet mellan Systembolaget och staten under 2019. Det ändrade avtalet trädde i kraft 1 juli 2019. Även bolagsordningen och ägaranvisningen har genom beslut på en extra bolagstämma under året uppdaterats för att ta hänsyn till att Systembolagets uppdrag numera även omfattar att bedriva detaljhandel med alkoholdrycksliknande preparat.

Systembolagets uppdrag är att med ensamrätt, och med ansvar och god service, sälja alkoholhaltiga

drycker och liknande preparat samt att informera om alkoholens skadeverkningar. Systembolaget finns till för alla i Sverige med syftet att bidra till förbättrad folkhälsa genom att begränsa alkoholens skador i samhället. Ensamrätten innebär att Systembolaget är det enda bolag som får bedriva detaljhandel med starköl, vin, spritdrycker, andra jästa alkoholdrycker och alkoholdrycksliknande preparat i Sverige.

Möten mellan representanter för ägaren och Systembolagets styrelseordförande och verkställande direktör äger rum löpande cirka fem gånger per år. Andra representanter än verkställande direktören från Systembolagets företagsledning deltar vid dessa möten efter behov. Områden som har diskuterats vid dessa möten under året är bland annat verksamhetsuppföljning inklusive uppföljning av uppdragsmålen, de ekonomiska målen och hållbarhetsmålen. Dessutom har frågor rörande Systembolagets hemleveranstjänst, gränsöverskridande distansförsäljning, alkoholdrycksliknande preparat, partnersamarbeten, juridiska frågor och andra för bolaget relevanta frågeställningar diskuterats. Ägaren utövar sina rättigheter som aktieägare på årsstämman.

Årsstämma

Årsstämma ska enligt statens ägarpolicy äga rum före den 30 april varje år. Riksdagens ledamöter har efter anmälan rätt att närvara vid årsstämman. Även allmänheten erbjuds möjlighet att delta. Styrelsen ansvarar för att kallelse till årsstämman skickas ut senast fyra veckor och tidigast sex veckor före stämman.

Årsstämma 2019

Systembolagets årsstämma 2019 hölls den 11 april i Stockholm och var öppen för allmänheten. Ägaren företrädde av statssekreteraren Maja Fjaestad vid Socialdepartementet.

På årsstämman fattade aktieägaren beslut om bland annat följande:

- Omval av Kenneth Bengtsson som ordförande i styrelsen.
- Omval av styrelseledamöterna Viveca Bergstedt Sten, Robert Damberg, Cecilia Halle, Barbro Holmberg, Frida Johansson Metso och Håkan Leifman samt nyval av styrelseledamöterna Anders Ehrling och Ulrika Eriksson.
- Arvoden till stämموvalda styrelseledamöter, styrelseutskottsledamöter och revisorer.
- Antagande av styrelsens förslag till "Riktlinjer för ersättning och andra anställningsvillkor för ledande befattningshavare i Systembolaget AB".
- Fastställande av resultat och balansräkningen.
- Disposition av företagets vinst.
- Beviljande av ansvarsfrihet för styrelsen och verkställande direktören.

Protokollet från årsstämman finns på omsystembolaget.se.

Extra bolagsstämma 2019

Den 11 december 2019 hölls en extra bolagsstämma i Systembolaget AB. På extra-stämman fattade aktieägaren beslut om uppdaterad bolagsordning och ägaranvisning, se även ovan under avsnittet Ägaren. Protokollet från extra bolagsstämman finns på omsystembolaget.se.

Årsstämma 2020

Årsstämman 2020 äger rum den 23 april i Stockholm. Kallelse till årsstämman skickas ut i mars 2020.

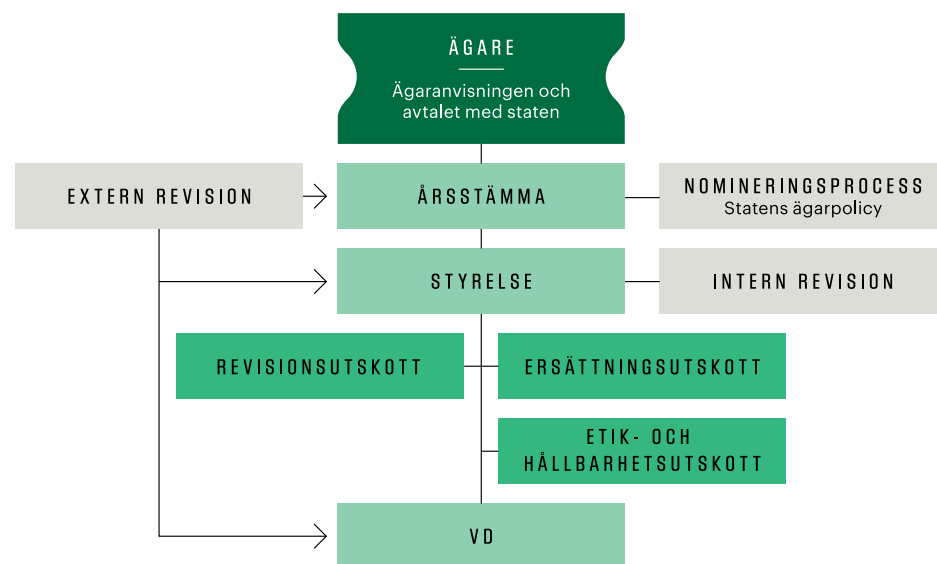
Principer för bolagsstyrning

Systembolagets bolagsstyrning bedrivs främst utifrån:

- aktiebolagslagen
- annan tillämplig svensk lagstiftning
- svensk kod för bolagsstyrning (Koden)
- statens ägarpolicy, vilken även inkluderar riktlinjer för extern rapportering och riktlinjer för ersättning och andra anställningsvillkor för ledande befattningshavare
- avtalet mellan Systembolaget och staten
- statens ägaranvisning för Systembolaget (ägaranvisningen)
- statens ägarmål
- bolagsordningen
- styrelsens och styrelseutskottens arbetsordningar
- VD-instruktionen
- interna styrdokument

Styrelsen

Systembolagets styrelse ansvarar, enligt aktiebolagslagen, för företagets organisation och förvaltningen av företagets angelägenheter. I statens ägarpolicy anges att styrelsen, i de bolag där staten har ägarintressen, ansvarar för att bolagen sköts föredömligt inom de ramar som lagstiftningen, företagets bolagsordning, ägarens anvisningar och statens ägarpolicy ger. En del i styrelsens arbete med att säkerställa att Systembolagets verksamhet har offentligt förtroende är att fastställa relevanta policydokument och att årligen utvärdera gällande policyer, vilka offentliggörs på Systembolagets webbplats.

Styrelsenomineringsprocessen

Styrelsens tillsättning följer den nomineringsprocess som beskrivs i statens ägarpolicy. Processen koordineras av Näringsdepartementet. Kompetensbehovet

analyseras utifrån Systembolagets verksamhet, situation och framtida utmaningar, styrelsens sammansättning samt genomförda styrelseutvärderingar. I sitt arbete med nomineringsprocessen har ägaren tillämpat de principer som anges om mångfald i ägarpolicyen.

Styrelsens sammansättning

Enligt bolagsordningen ska Systembolagets styrelse bestå av lägst sex och högst nio ordinarie ledamöter som utses av bolagsstämman. Dessutom har arbetstagarorganisationerna rätt att utse ledamöter till styrelsen. Enligt Koden och statens ägarpolicy ska styrelsen ha en med hänsyn till bolagets verksamhet, utvecklingskede och förhållanden i övrigt ändamålsenlig sammansättning, präglad av mångsidighet och bredd vad gäller kompetens, erfarenhet och bakgrund. Även mångfaldsaspekter såsom etnisk och kulturell bakgrund ska vägas in, och en jämn könsfördelning ska eftersträvas. I ägarpolicyen anges att andelen kvinnor respektive män i styrelsen ska vara minst 40 procent av vardera kön.

Utgångspunkten vid nominering av en ledamot ska vara kompetensbehovet i styrelsen och styrelsen ska alltid ha branschkunskap eller annan kompetens som är direkt relevant för företaget. Vidare krävs det att styrelsen har förmågan att arbeta strategiskt med frågor rörande hållbart företagande.

För att komma i fråga för ett styrelseuppdrag krävs hög kompetens inom bolagets affärsverksamhet, affärsutveckling, branschkunskap, finansiella frågor, hållbart företagande eller inom andra relevanta områden. Därutöver krävs att ledamöterna har erforderlig tid och engagemang för uppdraget samt en stark integritet och förmåga att se till Systembolagets bästa. Urvalet sker utifrån en bred rekryteringsbas för att ta vara på kompetensen hos såväl kvinnor och män, som hos personer med olika bakgrund och erfarenheter.

Systembolagets styrelse består av nio stämموvalda styrelseledamöter. Av dessa ledamöter är fem kvinnor och fyra män. Därutöver ingår två arbetstagarrepresentanter med två suppleanter i styrelsen. Dessa har utsetts av arbetstagarorganisationerna. Av arbetstagarrepresentanterna är två kvinnor och två män. Ingen av styrelsens ledamöter ingår i företagsledningen. Samtliga ledamöter i styrelsen är

att anse som oberoende i förhållande till bolaget och bolagsledningen.

Inför årsstämman 2019 lämnade ägaren en motivering till nomineringen av styrelsen och den förändring som föreslogs av styrelsens sammansättning. De föreslagna styrelseledamöterna bedömdes ha en för bolagets styrning relevant kompetens, erfarenhet och bakgrund. Den föreslagna styrelsen bedömdes ha en med hänsyn till bolagets verksamhet, utvecklingsskede och förhållanden i övrigt ändamålsenlig sammansättning präglad av mångsidighet och bredd avseende ledamöternas kompetens, erfarenhet och bakgrund samt uppnå regeringens målsättning om en jämn könsfördelning i enlighet med vad som framgår av ägarpolicy.

Avvikelser från koden

Systembolaget tillämpar Svensk kod för bolagsstyrning med följande avvikelser:

Kodregel	Avvikelse	Förklaring/kommentar
1.1 Publicering av information om aktieägares initiativrätt	Publiceras ej	Regelns syfte är att ge aktieägarna möjlighet att i god tid förbereda sig inför årsstämman och få ärende upptaget i kallelsen till årsstämman. I statligt helägda bolag saknas skäl att följa denna kodregel.
2. Bolaget ska ha en valberedning som representerar bolagets aktieägare vid val och arvodering av styrelse och revisor	Valberedning finns ej inrättad	Beredning av nomineringsfrågor i statligt ägda bolag sker på samma sätt som närmare beskrivs i statens ägarpolicy.

NÄRVARO STYRELSEMÖTEN 2019

Namn	Funktion	Närvaro	Notering
Kenneth Bengtsson	Ordförande	8/8	
Viveca Bergstedt Sten	Ledamot	7/8	
Robert Damberg	Ledamot	7/8	
Anders Ehrling	Ledamot	5/6	Tillträdde vid årsstämman 11 april 2019
Ulrika Eriksson	Ledamot	6/6	Tillträdde vid årsstämman 11 april 2019
Cecilia Halle	Ledamot	7/8	
Barbro Holmberg	Ledamot	8/8	
Frida Johansson Metso	Ledamot	7/8	
Håkan Leifman	Ledamot	7/8	
Kerstin Wigzell	Ledamot	2/2	Avgick vid årsstämman 11 april 2019
Crister Fritzson	Ledamot	1/2	Avgick vid årsstämman 11 april 2019
Maria Nilsson	Arbetsstagarrepresentant (ledamot)	8/8	
Robert Adrell	Arbetsstagarrepresentant (ledamot)	8/8	
Karin Larsson	Arbetsstagarrepresentant (suppleant)	8/8	
Nils Undall-Behrend	Arbetsstagarrepresentant (suppleant)	8/8	

NÄRVARO REVISIONSUTSKOTT 2019

Namn	Funktion	Närvaro	Notering
Viveca Bergstedt Sten	Ordförande	5/6	
Anders Ehrling	Ledamot	3/3	Tillträdde på konstituerande styrelsemötet 11 april 2019
Cecilia Halle	Ledamot	6/6	
Barbro Holmberg	Ledamot	1/3	Tillträdde på konstituerande styrelsemötet 11 april 2019
Crister Fritzson	Ledamot	3/3	Avgick vid årsstämman 11 april 2019

NÄRVARO ERSÄTTNINGSPÅSKOTT 2019

Namn	Funktion	Närvaro	
Kenneth Bengtsson	Ordförande	6/6	
Frida Johansson Metso	Ledamot	4/4	Tillträdde på konstituerande styrelsemötet 11 april 2019
Robert Damberg	Ledamot	2/2	Avgick vid årsstämman 11 april 2019

NÄRVARO ETIK- OCH HÅLLBARHETSUTSKOTT 2019

Namn	Funktion	Närvaro	
Ulrika Eriksson	Ordförande	1/1	Tillträdde på konstituerande styrelsemötet 11 april 2019
Robert Damberg	Ledamot	1/1	Tillträdde på konstituerande styrelsemötet 11 april 2019
Håkan Leifman	Ledamot	2/2	
Kerstin Wigzell	Ordförande	1/1	Avgick vid årsstämman 11 april 2019
Frida Johansson Metso	Ledamot	0/1	Avgick vid årsstämman 11 april 2019

Systembolagets verkställande direktör och ekonomidirektör deltar vid styrelsens sammanträden. Systembolagets direktör för Bolag och Samhälle är sekreterare i styrelsen. Övrig företagsledning deltar vid behov.

Styrelsens ordförande

Styrelseordföranden ska enligt aktiebolagslagen leda styrelsens arbete och bevaka att styrelsen fullgör sina uppgifter. Enligt Koden ska styrelseordföranden också ansvara för att:

- styrelsens arbete bedrivs effektivt och är väl organiserat,
- styrelsen får erforderlig information och beslutsunderlag för sitt arbete,
- fastställa förslag till dagordning för styrelsens sammanträden efter samråd med verkställande direktören,
- kontrollera att styrelsens beslut verkställs,
- styrelsens arbete utvärderas varje år.

Ordföranden samråder fortlöpande med verkställande direktören i strategiska frågor och företräder företaget i ägarrelaterade frågor. Ordföranden har även ytterligare uppgifter som anges i styrelsens arbetsordning.

Styrelsens arbete

I styrelsens arbetsordning anges hur arbetet ska fördelas mellan Systembolagets styrelse, ägare, utskott och verkställande direktör. Arbetsordningen ses över årligen och en ny version fastställdes vid det konstituerande styrelsesammanträdet i april 2019. En ytterligare ny version av arbetsordningen fastställdes i maj 2019 då endast mindre uppdateringar gjordes med anledning av att vice verkställande direktören avslutade sin anställning. Enligt arbetsordningen ska styrelsen i regel hålla minst fem ordinarie styrelsemöten per verksamhetsår utöver det konstituerande styrelsemötet.

Styrelsen är skyldig att på bästa sätt förvalta bolagets kapital samt säkerställa att bolagets uppdrag utförs väl och att verksamheten bedrivs på ett sätt som gynnar en hållbar utveckling, såväl ekonomiskt som socialt och miljömässigt. Styrelsen

ansvarar för att bolaget sköts föredömligt i enlighet med tillämpliga regelverk och att verksamheten har offentligt förtroende.

Styrelsen ansvarar även för bolagets organisation och förvaltningen av dess angelägenheter i bolagets och ägarens intresse. När Systembolaget ställs inför särskilt viktiga avgöranden, till exempel större strategiska förändringar i bolagets verksamhet, ska styrelsen genom ordföranden samordna sin syn med företrädare för ägaren. Samordning ska ske i god tid inför beslut. Det är styrelsens ansvar att fastställa mål för bolagets hållbarhetsarbete och att tillse att målen integreras i bolagets affärsstrategi. För mer information om Systembolagets strategiska plan, se sida 22.

Styrelsen ansvarar även för att Systembolaget efterlever relevanta riktlinjer gällande miljöhänsyn, mänskliga rättigheter, arbetsvillkor, antikorrupcion och affärsetik.

Om inget annat har beslutats vid ett styrelsemöte eller följer av styrelsens arbetsordning så ansvarar samtliga styrelseledamöter för styrelsens arbete i lika omfattning.

Till stöd för styrelsens arbete har dokumentinsamlingen "Lagar, styrdokument mm för Systembolaget AB" tagits fram. Samlingen innehåller verksamhetsrelevant lagtext, handlingar från EU, bolagsrelaterade handlingar, ägarrelaterade handlingar och avtal, placeringsreglementen, aktuell strategisk plan för Systembolaget, Systembolagets uppförandekod, policyer, interna regler och information om Systembolagets dotterbolag.

Undvikande av intressekonflikter i styrelsen regleras av styrelsens arbetsordning och av aktiebolagslagen (ABL 8:23). Samtliga styrelseledamöter i Systembolaget arbetar aktivt med de frågor som ligger hos styrelsen

och med de frågor som föredras för styrelsen. Styrelsen träffar årligen företagets revisorer.

Strukturen för styrelsens arbete anges i styrelsens arbetsplan, vilken fastställs årligen. Arbetsplanen utgör grunden för planeringen av styrelsens arbete och anger vid vilken tidpunkt under verksamhetsåret som särskilda ansvarsområden ska behandlas av styrelsen.

STRATEGISK PLAN

I den strategiska planen fastställer styrelsen en strategisk riktning som är styrande för hur Systembolaget prioriterar sina satsningar, resurser och aktiviteter under den strategiska perioden. Den strategiska planen sträcker sig fyra år framåt i tiden och revideras vart tredje år. Den strategiska plan som gällt under 2019 antogs av styrelsen i juni 2016 och gäller för åren 2017–2020. För ytterligare information om den strategiska planen, se sida 22.

STYRELSENS ARBETE 2019

Under 2019 hölls åtta styrelsesammanträden. Styrelsen genomförde löpande uppföljningar av den ekonomiska utvecklingen i företaget, samt av de sociala och miljömässiga aspekter som förekommer i verksamheten. Uppföljningen av verksamheten skedde bland annat genom redovisning av strategiska nyckeltal, soliditet, avkastning på eget kapital, kostnadseffektivitet, uppföljning av strategiska mål för hållbart företagande och ägarens uppdragsmål samt genom styrelse-PM om aktuella frågor. I mars träffade styrelsen företagets revisorer utan företagsledningen i enlighet med Kodens krav. Sammantaget gav detta styrelsen möjlighet att löpande bedöma verksamhetens resultat, även inom hållbart företagande. Utöver den löpande verksamhetsuppföljningen arbetade styrelsen bland annat med frågor rörande:

- ansvarsredovisningen,
- etableringsplan,
- Alkoholforskningsrådet,
- strategisk plan 2023,
- prismodellen,
- hemleverans och e-handel,
- studie om alkoholens samhällskostnader,
- affärsplan och budget för 2020,
- ledarförsörjning och successionsplanering

Arvoden till styrelseledamöter och utskottsledamöter

Styrelseledamöternas arvoden och arvoden för ledamöterna i de särskilt inrättade styrelseutskotten bestäms av bolagsstämman. Arvodena ska enligt statens ägarpolicy vara konkurrenskraftiga men inte marknadsledande.

Utvärdering av styrelsen

Enligt Kodens, statens ägarpolicy och arbetsordningen för styrelsen ska styrelsen årligen göra en utvärdering av styrelsens arbete genom en systematisk och strukturerad process. Det är styrelseordförandens ansvar att se till att en sådan utvärdering görs. Utvärderingen behandlar såväl processerna för styrelsearbetet som styrelsens egna prestationer, däribland hur styrelsen hanterar relevanta ekonomiska, miljömässiga och sociala ärenden.

Årets styrelseutvärdering utfördes med stöd av en extern konsultbyrå. Sammanfattningsvis visade utvärderingen att såväl styrelsens som styrelseordförandens

och verkställande direktörens arbete fungerar väl och så identifierades det några utvecklingsområden som man kommer att arbeta vidare med. Resultatet av styrelseutvärderingen har presenterats för styrelsen och diskuterats på ett styrelsemöte i november 2019.

I enlighet med statens ägarpolicy informerade styrelseordföranden Regeringskansliet i november 2019 om utvärderingens resultat. I Regeringskansliets arbete med nomineringsprocessen görs dessutom löpande utvärderingar av de statliga bolagens styrelser.

Styrelsens revisionsutskott

SAMMANSÄTTNING

Systembolagets revisionsutskott har sedan det konstituerande styrelsemötet i april 2019 utgjorts av följande fyra styrelseledamöter: Viveca Bergstedt Sten (ordförande i utskottet), Anders Ehrling, Cecilia Halle och Barbro Holmberg. Ingen av ledamöterna i utskottet ingår i företagsledningen. Systembolagets ekonomidirektör samt direktören för Bolag och Samhälle, som även är sekreterare i utskottet, samt revisorer deltar vid revisionsutskottets möten, liksom de tre lekmanrevisorerna. Systembolagets verkställande direktör och övrig företagsledning deltar vid behov.

ANSVAR

Styrelsen har dels delegerat till revisionsutskottet att med beslutanderätt behandla vissa frågor, dels uppdragit åt utskottet att i övrigt bereda och övervaka frågor om Systembolagets finansiella rapportering och effektiviteten i bolagets interna kontroll, interna och externa revision och riskhantering. Frågor som styrelsen delegerat med beslutanderätt till revisionsutskottet är att årligen fastställa inriktningen för den

interna revisionens arbete, besluta om väsentliga hållbarhetsområden att rapportera om i ansvarsredovisningen samt GRI-upplysningar och nyckeltal kopplat till dessa hållbarhetsområden, fastställa transparensredovisningen samt att utvärdera och fastställa Systembolagets placeringsreglemente.

Utskottet har också till uppgift att hålla sig informerad om revisionen av årsredovisningen, samt att granska och övervaka revisorns opartiskhet och självständighet. Utskottet ska särskilt uppmärksamma om revisorn tillhandahåller företaget andra tjänster än revisions-tjänster.

ARBETET 2019

Under året höll revisionsutskottet sex sammanträden. Uppföljning av den ekonomiska utvecklingen och av ett antal strategiska nyckeltal för verksamheten gjordes löpande. Systembolagets revisorer redogjorde för väsentliga redovisnings och revisionsfrågor samt för interna kontroll och processfrågor. Utskottet behandlade även frågor avseende bland annat intern och extern revision, ansvarsredovisningen, riskanalys, placeringsreglemente, inköpsprocessen, icke revisions-tjänster utförda av revisorn, pensionsstiftelsen och årlig utvärdering av vissa policyer. Utskottets ordförande informerade styrelsen löpande om utskottets arbete.

Styrelsens ersättningsutskott

SAMMANSÄTTNING

Systembolagets ersättningsutskott bestod under 2019 av två ledamöter. Utskottets ledamöter har sedan det konstituerande styrelsemötet i april 2019 varit styrelsens ordförande Kenneth Bengtsson som även är ordförande i ersättningsutskottet samt ledamöten Frida

Johansson Metso. Ingen av ledamöterna i utskottet ingår i företagsledningen. Systembolagets verkställande direktör deltar vid utskottets möten och HR-direktören deltar vid behov.

ANSVAR

Ersättningsutskottet har till uppgift att bereda frågor om ersättning och andra anställningsvillkor för ledande befattningshavare. Utskottet får inom ramen för de riktlinjer som årsstämman fastställt självständigt förhandla med verkställande direktören om ersättning och övriga anställningsvillkor. Beslut om ersättning och övriga anställningsvillkor för verkställande direktören fattas dock av styrelsen.

Ersättningsutskottet äger även självständig rätt att tillsammans med verkställande direktören rekrytera och förhandla om ersättning och övriga anställningsvillkor för andra ledande befattningshavare än verkställande direktören. Beslut om anställningsavtal för ledande befattningshavare (undantaget verkställande direktören för vilken styrelsen fattar beslut) fattas slutligen av ersättningsutskottet.

ARBETET 2019

Under året höll ersättningsutskottet sex sammanträden. Utskottet har i sedvanlig ordning tagit fram förslag till riktlinjer för ersättning och andra anställningsvillkor för ledande befattningshavare i Systembolaget. Dessutom har utskottet bland annat hanterat frågor rörande lönerrevision, organisationsförändringar, rekrytering och tillsättning av chefer i den nya företagsledningsorganisationen samt lönevillkor för dessa chefer, utvärdering av företagsledningens arbete, utvärdering av verkställande direktören samt årlig utvärdering av vissa policyer. Utskottets ordförande informerade styrelsen löpande om utskottets arbete.

Styrelsens etik- och hållbarhetsutskott

SAMMANSÄTTNING

Etik- och hållbarhetsutskottet bestod under 2019 av tre ledamöter. Utskottets ledamöter har sedan det konstituerande styrelsemötet i april 2019 varit Ulrika Eriksson (ordförande), Håkan Leifman och Robert Damberg. Ingen av ledamöterna i utskottet ingår i företagsledningen. Systembolagets direktör för Bolag och Samhälle, som även är sekreterare i utskottet, deltar vid utskottets möten. Övrig företagsledning deltar vid behov.

ANSVAR

Etik- och hållbarhetsutskottet har till uppgift att bereda och bevaka frågor som berör Systembolagets hållbarhetsarbete och arbete med compliance och etik. Utskottets huvudsakliga arbetsuppgift är att utgöra beredningsorgan och utskottet har ingen egen beslutanderätt.

ARBETET 2019

Under året höll etik- och hållbarhetsutskottet två sammanträden. Utskottet har bland annat hanterat frågor rörande bolagets strategiska hållbarhetsmål, årlig rapport från IQ, rapport från Alkoholforskningsrådet, intressentdialoger inom området hållbart företagande inklusive information om hållbarhetsplattformen, hållbarhetsagendan 2023 samt årlig utvärdering av vissa policyer.

Verkställande direktör och ledande befattningshavare

Systembolagets verkställande direktör ansvarar för den löpande förvaltningen av företaget och leder verksamheten enligt aktiebolagslagen, andra lagar och förordningar, statliga riktlinjer och ägaravisningen, Koden, bolagsordningen samt de ramar som styrelsen har satt bland annat i VD-instruktionen. Den verkställande direktören tar, i samråd med styrelseordföranden, fram information och dokumentation som underlag för styrelsens arbete med syftet att styrelsen ska kunna fatta väl underbyggda beslut, samt rapporterar till styrelsen om företagets utveckling.

Systembolagets lednings- och styrningsstruktur

Systembolagets företagsledning består av verkställande direktören samt ytterligare nio personer. Av de tio i företagsledningen är sju kvinnor och tre män. Företagsledningen sammanträder varannan vecka och arbetet leds av den verkställande direktören, som i samråd med företagsledningen fattar beslut avseende den löpande verksamheten.

Den verkställande direktörens och företagsledningens beslut utgår från styrelsens beslutade riktlinjer och anvisningar. På grundval av dessa upprättar verkställande

VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR

Magdalena Gerger

Magdalena Gerger tillträdde som verkställande direktör för Systembolaget i maj 2009. Hon har tidigare bland annat varit affärsområdesansvarig på Arla Foods och divisionschef inom Nestlé Ltd i England. Hon har även ett förflutet i IKEA:s styrelse.

Född: 1964

Övriga uppdrag: Styrelseledamot i Investor AB, Humana AB och Svensk Handel.

Huvudsaklig utbildning: Civilekonom, MBA från Handelshögskolan i Stockholm samt ledarskaps- och chefsutvecklingsutbildningar.

Oberoende: Magdalena Gerger och hennes närstående saknar väsentlig aktiepost och delägarskap i bolag som Systembolaget har betydande affärsförbindelser med.

direktören och företagsledningen bland annat underlag för övriga chefer inom Systembolaget. Dessa underlag anger ramarna för den löpande verksamheten och har formen av interna styrdokument som interna regler samt process-, operativ-, styrnings- och informationsmodeller.

Riktlinjer för ersättning och andra anställningsvillkor för ledande befattningshavare

Systembolaget följer regeringens riktlinjer för ersättning och andra anställningsvillkor för ledande befattningshavare i bolag med statligt ägande. Systembolaget följer också Kodens principer för fastställande av ersättning till ledande befattningshavare genom att beslut om sådana ersättningar fastställs genom formaliserade och transparenta processer. Se not 6 i den finansiella rapporteringen för fullständig information om riktlinjer och ersättningar.

Utvärdering av verkställande direktören

Styrelsen ska enligt Koden fortlöpande utvärdera den verkställande direktörens arbete och minst en gång per år ska styrelsen särskilt behandla denna fråga. Under styrelseordförandens ledning genomfördes under hösten en utvärdering som bestod av följande delar: måluppfyllelseanalys; medieanalys samt en muntlig utvärdering som ägde rum i november 2019 i form av diskussion i styrelsen ledd av styrelseordföranden av

verkställande direktörens prestation och utvecklingspotentialer. Sammanfattningsvis kunde konstateras att verkställande direktörens arbete genomgående fungerar mycket bra samt att verkställande direktören har ett starkt stöd från både styrelsen och företagsledningen.

Extern revision

En extern revisor ska enligt aktiebolagslagen granska Systembolagets årsredovisning och bokföring samt styrelsens och den verkställande direktörens förvaltning. Revisorn arbetar på uppdrag av, och rapporterar till, bolagsstämman och får inte låta sig styras av bolagsledningen eller styrelsen.

På årsstämman utsågs revisionsbolaget Deloitte AB, med auktoriserade revisorn Didrik Roos som huvudansvarig revisor, att vara revisorer i Systembolaget för tiden till och med årsstämman 2020. Det beslutades också på årsstämman att ersättning ska utgå till Deloitte AB enligt godkänd räkning.

På årsstämman anmäldes att riksdagsstyrelsen, enligt beslut den 14 februari 2019, utsett tre lekmannarevisorer och tre suppleanter för tiden fram till årsstämman 2020. De utsedda lekmannarevisorerna är Jörgen Hellman, Johan Forssell och Alexandra Völker och de utsedda suppleanterna är Karin Rågsjö, Mats Berglund och Ulrika Heindorff.

Intern kontroll

Styrelsen ansvarar enligt aktiebolagslagen och Koden för att bolaget har en god intern kontroll i bolaget och formaliserade rutiner som säkerställer att fastlagda principer för finansiell rapportering och intern kontroll efterlevs. Ansvaret innefattar även att bolagets finansiella rapportering är upprättad i enlighet med tillämplig lag, tillämpliga redovisningsstandarder samt övriga externa krav. Här beskrivs de viktigaste inslagen i bolagets system för intern kontroll och riskhantering i samband med den finansiella rapporteringen.

Systembolaget har formaliserade processer för intern och extern rapportering. Den externa finansiella rapporteringen i Systembolaget omfattar delårsrapporter, bokslutskommuniké och ansvarsredovisning.

KONTROLLMILJÖ

Basen för den interna kontrollen utgörs av kontrollmiljön med organisation, beslutsvägar, befogenheter och ansvar. Kontrollmiljön är dokumenterad och kommunicerad i styrande dokument såsom policyer, interna regler, arbetsrutiner och manualer samt den värdegrund som styrelse och företagsledning kommunicerar och verkar utifrån. Systembolaget har interna funktioner för risk control, säkerhet och compliance. Internrevision utförs av ett externt företag.

Exempel på styrande dokument är: arbetsordningar för styrelsen inklusive utskotten, instruktion för verkställande direktören och Ekonomiska befogenheter för medarbetare i företaget.

Exempel på viktiga faktorer i kontrollmiljön är en strikt tillämpning av dualitetsprincipen, vilken innebär att

ingen person ensam handlägger ett ärende genom hela behandlingskedjan samt att två av varandra oberoende institut används vid värdering av finansiella tillgångar.

RISKBEDÖMNING

Systembolaget genomför årligen en företagsövergripande riskanalys. Riskanalysens processteg är: identifiera, värdera, besluta om prioritering, hantera och följa upp risker. Riskerna identifieras och värderas av chefer och nyckelpersoner i verksamheten samt av företagsledningen. Riskanalysen bereds och beslutas i företagsledningen och styrelsens revisionsutskott. Styrelsen fastställer förslag till uppföljning, och de högst prioriterade riskerna tilldelas sedan verksamhetsansvariga för att hanteras, och följs upp av företagsledning och styrelsens revisionsutskott.

Finansiell riskanalys genomförs vartannat år. I den bedöms varje post i balans- och resultaträkningen utifrån specifika kriterier: materialitet, komplexitet i värderingen, felhistorik samt bedrägeririsk.

Bedömning av risk för felaktigheter i den finansiella rapporteringen utförs även löpande i den dagliga verksamheten, genom de kontrollaktiviteter som genomförs. För mer information om Systembolagets riskhantering, se sidan 73.

KONTROLLAKTIVITETER

Kontrollaktiviteterna är utformade för att förebygga, upptäcka och korrigerar felaktigheter i den finansiella rapporteringen. Exempelvis kontrolleras Systembolagets stora resultatpåverkande och likvida transaktioner dagligen. Business Control följer tillsammans med verksamhetsansvariga upp hur Systembolagets verksamhet utvecklas i förhållande till affärsplan, budget

och fastlagda mål. Andra medarbetare på Ekonomi & Administrationsavdelningen följer upp de administrativa processerna, bland annat kring moms- och skattemedredovisning, intern och extern representation samt attest- och delegationsordningen.

Styrelsen får resultat och nyckeltalsuppföljning löpande under året. Vissa fördjupningsområden presenteras också för styrelsen, såsom indikatorer, nyckeltal och projekt. Fem gånger per år genomförs dialog med ägaren om hur Systembolaget uppfyller sitt uppdrag.

De prioriterade företagsövergripande riskerna ligger till grund för internrevisionsplanen. Internrevisionen är oberoende och genomförs av ett externt företag. Systembolagets externa revisorer granskar årsredovisningen och genomför löpande granskning.

INFORMATION OCH KOMMUNIKATION

Systembolagets internkommunikationsprocess säkerställer att information sprids på ett strukturerat sätt inom hela organisationen. Exempelvis finns styrande dokument såsom policyer, interna regler, arbetsrutiner och manualer tillgängliga på Systembolagets intranät. Arbetsrutiner förmedlas även via utbildningar för medarbetarna.

Vår externa rapportering; delårsrapporter, bokslutskommuniké och ansvarsredovisning publiceras på omsystembolaget.se.

UPPFÖLJNING

Företagsledningen och styrelsen tar löpande del av den finansiella rapporteringen för att följa hur verksamheten utvecklas i förhållande till affärsplan, budget och fastställda mål. Styrelsens revisionsutskott tar dessutom löpande del av resultatet av genomförd

extern- och internrevision, samt verksamhetens åtgärder för riskhantering. Det är ordförande i styrelsens revisionsutskott som avrapporterar till styrelsen gällande väsentliga områden.

Styrelse

Kenneth Bengtsson, ordförande

Född: 1961

Huvudsaklig utbildning: Gymnasieekonom samt internutbildningar inom ICA-systemet.

Övriga uppdrag: Ordförande i Clas Ohlson, Ersta Diakoni, Diaverum, Mio AB, Envirotainer och Lyko. Ledamot i Herenco och Synsam.

Invald: 2014

Tidigare uppdrag: VD och koncernchef för ICA AB 2001–2012, styrelseordförande Svenskt Näringsliv 2010–2013 och styrelseordförande Svensk Handel 2005–2010.

Viveca Bergstedt Sten

Född: 1959

Huvudsaklig utbildning: Jur kand Stockholms universitet och civilekonom Handelshögskolan i Stockholm.

Övriga uppdrag: Författare och föreläsare. Styrelseledamot Stiftelsen Stora Sköndal och Eknö Hemman.

Invald: 2014

Tidigare uppdrag: Chefsjurist och Corporate Secretary PostNord AB, Posten AB, chefsjurist LetsBuyit.com, chefsjurist Amadeus Scandinavia. Ledamot Svensk Kassaservice AB och Strålfors AB. Ledamot av Svenskt Näringslivs Juridiska Referensgrupp.

Robert Damberg

Född: 1982

Huvudsaklig utbildning: Internationella samhällsstudier och statsvetenskap vid Linnéuniversitetet och Uppsala universitet.

Övriga uppdrag: Ledamot i Visit Linköping, distriktsordförande Miljöpartiet Östergötland, politisk sekreterare i Linköpings kommun.

Invald: 2016

Tidigare uppdrag: Landstingsråd, landstinget i Uppsala län 2014–2016, Politisk sekreterare 2011–2014, landstinget i Uppsala län, språkrörsekreterare 2010, förbundsordförande i Ungdomens Nykterhetsförbund, UNF, 2005–2009.

Anders Ehrling

Född: 1959

Huvudsaklig utbildning: Civilekonom Handelshögskolan i Stockholm.

Övriga uppdrag: Styrelseordförande i Keolis Sverige AB och Helsa Vårdutveckling AB. Styrelseledamot i Coor Service Management Holding AB, Parks & Resorts Scandinavia AB och Dreamtroopers AB.

Invald: 2019

Tidigare uppdrag: 23 år inom SAS varav de sista 5 åren som VD SAS Sverige. Koncernchef Scandic Hotels AB och BRA Sverige AB. Styrelsen för Svenskt Näringsliv, Trygg Hansa, Swedavia, Åre Destination, Nordic Cinema Group, A-Katsastus OY, Unlimited Travel Group, West Atlantic Airways.

Styrelse

Ulrika Eriksson

Född: 1969

Huvudsaklig utbildning: Civilekonom Handelshögskolan i Stockholm, IFL Företagsledarprogrammet.

Övriga uppdrag:

Invald: 2019

Tidigare uppdrag: VD KungSängen Group AB, vice VD/Försäljningsdirektör Apoteket AB, vice VD AB Svenska Pressbyrå, styrelseledamot i Bong AB och Pro Pac International AB/Bong Packaging Solutions.

Cecilia Halle

Född: 1969

Huvudsaklig utbildning: Förvaltningslinjen med inriktning internationella organisationer vid Uppsala universitet.

Övriga uppdrag: Ämnesråd och gruppchef Enheten för folkhälsa och sjukvård, Socialdepartementet. Ordförande Nationella expertgruppen för att förbättra tillgängligheten i cancervården. Sveriges representant i EU:s högnivågrupp för hälsa.

Invald: 2017

Tidigare uppdrag: Kansliråd, Hälso- och sjukvårdsenheten, Socialdepartementet. Ämnessakkunnig vid Enheten för globalt samarbete, Utrikesdepartementet.

Barbro Holmberg

Född: 1952

Huvudsaklig utbildning: Socionomexamen, förvaltningslinjen.

Övriga uppdrag: Ordförande Statens Servicecenter. Ordförande i Utredningen om civilt försvar. Ledamot Högskolan i Gävle, Riksdagens Arvodesnämnd, Advokatsamfundets Disciplinnämnd, Orbaden Spa & Resort och Orsjö AB.

Invald: 2018

Tidigare uppdrag: Ordförande i Indelningskommittén, landshövding Gävleborgs län, eget konsultföretag med inriktning alkohol- och narkotikafrågor.

Frida Johansson Metso

Född: 1984

Huvudsaklig utbildning: Legitimerad psykolog vid Uppsala universitet.

Övriga uppdrag: Psykolog vid Transkulturellt Centrum, Stockholms läns landsting.

Invald: 2016

Tidigare uppdrag: Biträdande verksamhetschef Röda Korsets center för torterade flyktingar, ordförande i Liberalernas ungdomsförbund, LUF, 2007-2010.

Styrelse

Håkan Leifman

Född: 1963

Huvudsaklig utbildning: Fil dr Sociologi vid Stockholms universitet.

Övriga uppdrag: Regional direktör för Planet Youth (nordiska länderna), egen företagare som expert och utredare på alkohol- tobak- och narkotikafrågor, doktor och forskare på Karolinska Institutet samt SiS insynsråd.

Invald: 2014

Tidigare uppdrag: Direktör Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning, styrelseledamot i SAD (svenska föreningen för alkohol- och drogforskning) och Svenska Spels vetenskapliga råd.

Styrelse, arbetstagarrepresentanter

Robert Adrell, ordinarie

Född: 1964

Huvudsaklig utbildning: Studerat kemi, statsvetenskap, historia och ekonomisk historia vid Göteborgs universitet.

Övriga uppdrag: Anställd försäljare och dryckesprovningshandledare sedan 1987, ledamot Föreningsstyrelsen Systembolagets Personalförening/Unionen, sektionsordförande SPF/Unionen Västra Försäljare.

Utsedd: 2018

Maria Nilsson, ordinarie

Född: 1965

Huvudsaklig utbildning: Samhällsvetenskaplig gymnasieutbildning och Grafikskolan i Stockholm.

Övriga uppdrag: Anställd sedan 1988. Ordförande för Systembolagets Personalförening SPF Unionen, ordförande för Unionen Stockholm.

Utsedd: 2015

Karin Larsson, suppleant

Född: 1958

Huvudsaklig utbildning: Gymnasieutbildningar inom vård.

Övriga uppdrag: Anställd försäljare sedan 1989. Ledamot i föreningsstyrelsen i Systembolagets Personalförening SPF Unionen, ledamot i Systembolaget AB:s Pensionsstiftelse och Arbetsmiljökommittén samt samordnande arbetsmiljöombud (SAMO) för Systembolaget. Förbundsrevisor Unionen.

Utsedd: 2012

Nils Undall-Behrend, suppleant

Född: 1954

Huvudsaklig utbildning: Naturvetenskapligt gymnasium och maskiningenjör.

Övriga uppdrag: Anställd sedan 1982, butikschef sedan 1991. Ledamot i Systembolagets Personalförening. Ordförande i Chefsklubben Malmö.

Utsedd: 2015

Företagsledning

Magdalena Gerger, verkställande direktör

Född: 1964

Anställd: 2009

Utbildning och tidigare erfarenhet:

Civilekonom och MBA vid Handelshögskolan i Stockholm.

Magdalena har tidigare varit affärsområdesansvarig på Arla Foods och divisionschef inom Nestlé Ltd i England.

Läs mer om VD i bolagsstyrningsrapporten, sida 83.

Chatarina Eriksson, HR-direktör

Född: 1970

Anställd: 2009

Utbildning och tidigare erfarenhet:

Fil.kand. ekonomi, ledarskapsutbildningar på exekutiv nivå.

Chatarina kommer senast från en roll som avdelningschef för Butiksutveckling på Systembolaget och arbetade innan dess som hotelldirektör på ett antal hotell och som affärsutvecklare på Invest in Dalarna Agency.

Tobias Frohm, direktör E-handel

Född: 1965

Anställd: 2011

Utbildning och tidigare erfarenhet:

Personalvetarexamen från Linköpings Universitet.

Tobias har tidigare varit HR-direktör på Lernia AB, HR Lead Sweden på Accenture samt chef för Consultus Leadership Partner AB. Kommer närmast från rollen som HR-direktör på Systembolaget.

Charlotte Hansson, ekonomidirektör

Född: 1969

Anställd: 2015

Utbildning och tidigare erfarenhet:

Magisterexamen från Handelshögskolan i Göteborg.

Charlotte har tidigare varit ekonomi- och finansdirektör på Cision AB samt på serviceföretaget Addici AB och inom Modern Times Group (MTG) i olika positioner.

Företagsledning

Hans Jungland,
försäljningsdirektör

Född: 1965

Anställd: 2003

Utbildning och tidigare erfarenhet:
Internutbildningar på exekutiv nivå.

Hans har tidigare arbetat som avdelningschef/kategorichef vid Coop och försäljningschef på Stor & Liten. Hans kommer närmast från tjänsten som avdelningschef för Butiksutveckling på Systembolaget.

Eva Listi,
IT-direktör

Född: 1962

Anställd: 2016

Utbildning och tidigare erfarenhet:
Kemi, biologi, juridik och ekonomi vid Stockholms universitet samt intern- och externutbildningar på exekutiv nivå.

Eva har tidigare arbetat som vice CIO på PostNord AB, som CIO på Ericsson och i olika ledande IT-befattningar inom AstraZeneca, Pfizer och Pharmacia.

Gustav Lovén, direktör
Strategi & Erbjudande

Född: 1981

Anställd: 2017

Utbildning och tidigare erfarenhet:
Civilekonom, Handelshögskolan i Stockholm och studier vid Cornell University.

Gustav kommer närmast från en tjänst som strategichef på Systembolaget. Dessförinnan har Gustav haft olika ledarroller inom H&M, globalt och i Asien, samt arbetat som strategikonsult på Ericsson och Bain & Company.

Sara Norell Murberger, direktör Sortiment,
Inköp och Varuförsörjning

Född: 1964

Anställd: 2007

Utbildning och tidigare erfarenhet:
Diplomerad sommelier och ledarskapsutbildningar på exekutiv nivå.

Sara kommer närmast från rollen som avdelningschef för Sortiment och Inköp på Systembolaget. Hon har tidigare arbetat som affärsområdeschef på Arvid Nordquist HAB och arbetade innan dess som Food & Beverage Manager på hotellkedjan SAS Radisson.

Företagsledning

Malin Sandquist,
direktör Bolag och Samhälle

Född: 1972

Anställd: 2012

Utbildning och tidigare erfarenhet:
Jur kand vid Uppsala Universitet samt intern- och externutbildningar på exekutiv nivå.

Malin var tidigare chefsjurist på Systembolaget och har arbetat som advokat, närmast som delägare på Advokatfirman Hammarstiöld & Co.

Kristina Stutterheim,
Kommunikationsdirektör

Född: 1966

Anställd: 2018

Utbildning och tidigare erfarenhet:
Examen från IHM samt coachutbildningar.

Kristina kommer närmast från Riksteatern där hon var kommunikationsdirektör. Tidigare anställningar inkluderar bland annat Lärarförbundet och Energy Forum.